

ด่วนมาก

ที่ มท 0308.4/ 8๕๖๖

วาระที่ ๒ จารณาจร

๒

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่.....
วันที่ 23 ส.ค. 2548

ลงมือ 2/ ๖๖
31 ส.ค. 48

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. 10200

22 สิงหาคม 2548

เรื่อง การดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2547 ผ่อนผันให้อยู่ชั่วคราว 1 ปี ของบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

จัดเข้าวาระ 23 ส.ค. 2548

อ้างถึง มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2547

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำชี้แจงเรื่องที่เสนอคณะรัฐมนตรีฯ จำนวน 80 ชุด

๕. ๖๖๖๖๖๖

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2547 อนุมัติผ่อนผันให้กลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูงที่ไม่สามารถกำหนดสถานะตามกฎหมายได้ และผู้ที่อพยพเข้ามาหลังวันที่ 3 ตุลาคม 2528 ซึ่งได้จัดทำทะเบียนประวัติไว้แล้ว อยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวต่อไปอีก 1 ปี จนถึงวันที่ 25 สิงหาคม 2548 และให้กระทรวงมหาดไทยเร่งรัดการดำเนินการเกี่ยวกับการให้สถานะตามกฎหมายแก่กลุ่มบุคคลที่ขอลงรายการสัญชาติไทย จำนวน 90,739 คน ขอสัญชาติไทยและขอสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย จำนวน 66,411 คน ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว สำหรับกลุ่มผู้ที่อพยพเข้ามาหลังวันที่ 3 ตุลาคม 2528 จำนวน 220,527 คน ให้กระทรวงมหาดไทยเร่งประสานกับกระทรวงการต่างประเทศเพื่อรับไปเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งผู้อพยพกลุ่มดังกล่าวกลับภูมิลำเนาต่อไป ทั้งนี้ ในระหว่างผ่อนผันให้อยู่ชั่วคราวให้หน่วยงานต่างๆ ประสานและให้ความร่วมมือกับกระทรวงมหาดไทย ในการดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเต็มที่ รวมทั้งให้กำหนดมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาการรองรับตามอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ นั้น

กระทรวงมหาดไทยขอรายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้นดังนี้

1. สาระสำคัญของเรื่องที่เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

1.1 ผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2547

1.1.1 กรณีการดำเนินการให้สถานะตามกฎหมายแก่บุคคลบนพื้นที่สูง

กระทรวงมหาดไทยขอเรียนผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ซึ่งจะต้องดำเนินการกับบุคคลเป้าหมายที่ขอลงรายการสัญชาติไทย, ขอสัญชาติไทยและขอสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย ดังนี้

1) กรณีขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาขอลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรแก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ.2543 มีบุคคลเป้าหมายตามมติคณะรัฐมนตรี 90,739 ราย อำเภอได้อนุมัติสัญชาติไทยแล้ว 81,735 ราย คงเหลือที่ต้องดำเนินการ 9,004 ราย

ทั้งนี้ มีบุคคลเป้าหมายที่เพิ่มจากมติคณะรัฐมนตรี 31,471 ราย อำเภอได้อนุมัติสัญชาติไทยแล้ว 2,924 ราย คงเหลือที่ต้องดำเนินการ 28,547 ราย

2) กรณีขอสัญชาติไทย มีบุคคลเป้าหมายตามมติคณะรัฐมนตรี 29,115 ราย
สรุปผลการดำเนินงานได้ ดังนี้

(1) อยู่ระหว่างขั้นตอนนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
พิจารณาใช้ดุลพินิจตามกฎหมาย จำนวน 2,349 ราย

(2) ผ่านการพิจารณาจากที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาให้สัญชาติไทยและให้
สถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแก่ชนกลุ่มน้อยและอยู่ระหว่างรอผลการตรวจสอบ
พฤติการณ์ด้านยาเสพติดและอาชญากรรม ก่อนนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พิจารณาใช้
ดุลพินิจตามกฎหมาย จำนวน 527 ราย

(3) อยู่ระหว่างกรมการปกครองตรวจสอบคุณสมบัติ ความครบถ้วน ถูกต้อง
ของเอกสารและการตรวจสอบพฤติการณ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนนำเข้าพิจารณาในที่ประชุม
คณะกรรมการพิจารณาให้สัญชาติไทยและให้สถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแก่ชนกลุ่มน้อย
จำนวน 14,722 ราย

(4) อยู่ในขั้นตอนการดำเนินงานของจังหวัด จำนวน 11,517 ราย

ทั้งนี้ มีบุคคลเป้าหมายที่เพิ่มจากมติคณะรัฐมนตรี 13,514 ราย โดยแยก
เป็นอยู่ระหว่างกรมการปกครองตรวจสอบคุณสมบัติ ความครบถ้วน ถูกต้องของเอกสารและการตรวจสอบ
พฤติการณ์จากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ก่อนนำเข้าพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาให้สัญชาติไทย
และให้สถานะ คนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแก่ชนกลุ่มน้อย จำนวน 2,252 ราย และอยู่ใน
ขั้นตอนการดำเนินงานของจังหวัด จำนวน 11,262 ราย

3) กรณีขอสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย มีบุคคลเป้าหมาย
ตามมติคณะรัฐมนตรี 37,296 ราย สรุปผลการดำเนินงานได้ ดังนี้

(1) อยู่ระหว่างขั้นตอนนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พิจารณาใช้
ดุลพินิจตามกฎหมาย จำนวน 1,977 ราย

(2) อยู่ระหว่างกรมการปกครองตรวจสอบคุณสมบัติ ความครบถ้วน ถูกต้อง
ของเอกสารและการตรวจสอบพฤติการณ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนนำเข้าพิจารณาในที่ประชุม
คณะกรรมการพิจารณาให้สัญชาติไทยและให้สถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแก่ชนกลุ่มน้อย
จำนวน 12,914 ราย

(3) อยู่ในขั้นตอนการดำเนินงานของจังหวัด จำนวน 22,405 ราย

ทั้งนี้ มีบุคคลเป้าหมายที่เพิ่มจากมติคณะรัฐมนตรี 9,615 ราย โดยแยกเป็นอยู่
ระหว่างกรมการปกครองตรวจสอบคุณสมบัติ ความครบถ้วน ถูกต้องของเอกสารและการตรวจสอบพฤติการณ์
จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนนำเข้าพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาให้สัญชาติไทยและให้
สถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแก่ชนกลุ่มน้อย จำนวน 11 ราย และอยู่ในขั้นตอนการ
ดำเนินงานของจังหวัด จำนวน 9,604 ราย

1.1.2 กรณีกลุ่มผู้ที่อพยพเข้ามาหลังจากวันที่ 3 ตุลาคม 2538 จำนวน 220,527 คน ซึ่ง
ให้กระทรวงมหาดไทยเร่งประสานกับกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อรับไปเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านที่เกี่ยวข้อง
เพื่อส่งผู้อพยพกลุ่มดังกล่าวกลับภูมิลำเนาต่อไป นั้น กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการไปแล้วสรุปได้ ดังนี้

1) แจ้งกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อประสานการปฏิบัติในการดำเนินการเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งผู้อพยพกลุ่มดังกล่าวกลับภูมิลำเนาต่อไปไว้ชั้นหนึ่งแล้ว

2) จัดประชุมหารือร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของกระทรวงการต่างประเทศ ในการส่งผู้อพยพกลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูงกลับภูมิลำเนา เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2547 ซึ่งที่ประชุมได้ร่วมกันหารือแล้วมีมติให้กระทรวงการต่างประเทศ รับไปเจรจาในหลักการกับประเทศเพื่อนบ้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งผู้อพยพกลุ่มดังกล่าวกลับภูมิลำเนาต่อไป และให้ส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการดำเนินการของกระทรวงการต่างประเทศด้วย

ทั้งนี้ สำหรับกรณีกลุ่มผู้ที่อพยพเข้ามาหลังวันที่ 3 ตุลาคม 2528 จำนวน 220,527 คน ข้างต้นนั้น เนื่องจากคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 เห็นชอบยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ซึ่งได้กำหนดมาตรการเร่งด่วนในการให้สถานะแก่กลุ่มบุคคลที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยติดต่อกันเป็นเวลานาน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้การพิจารณาอนุมัติสถานะแก่บุคคลที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยติดต่อกันเป็นเวลานาน และมีคุณสมบัติที่เหมาะสม ซึ่งได้มีการสำรวจและจัดทำทะเบียนประวัติไว้แล้วจำนวนประมาณ 500,000 คน สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยได้กำหนดให้ดำเนินการแล้วเสร็จภายใน 2 ปี และได้กำหนดแนวทางดำเนินการให้นำหลักเกณฑ์มาใช้ในการกำหนดสถานะบุคคล โดยมีประเด็นสำคัญ ได้แก่ มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทยหรืออาศัยอยู่ในเขตควบคุมหรือมีชื่ออยู่ในทะเบียน ทร.13 หรือเอกสารอื่น ๆ ของทางราชการและอาศัยอยู่ในประเทศไทยติดต่อกันอย่างน้อย 10 ปี ขึ้นไป นับถึงวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติยุทธศาสตร์นี้ (เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยถึงวันที่ 18 มกราคม 2538) รวมถึงไม่สามารถเดินทางกลับประเทศต้นทางหรือมีจุดเกาะเกี่ยวใด ๆ กับประเทศดังกล่าว นั้น ส่งผลให้กลุ่มผู้ที่อพยพเข้ามาหลังวันที่ 3 ตุลาคม 2528 จะต้องพิจารณากำหนดสถานะบุคคลตามยุทธศาสตร์ฯ ดังกล่าว

1.1.3 แผนการดำเนินการกับผู้ยื่นคำร้องที่เหลืออยู่

กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ได้กำหนดแผนงานที่จะดำเนินการกำหนดสถานะตามกฎหมายแก่กลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูงที่เหลืออยู่ ที่ขอลงรายการสัญชาติไทย, ขอสัญชาติไทยและขอสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้สอดคล้องกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 ซึ่งได้กำหนดให้ดำเนินการแล้วเสร็จภายใน 2 ปี โดยได้เสนอจัดทำเป็นแผนดำเนินการ โดยมีโครงการ ดังนี้

1) โครงการสำรวจและจัดทำทะเบียนประวัติและเอกสารแสดงตนสำหรับบุคคลที่ไม่มีชื่ออยู่ในระบบทะเบียนราษฎร

2) โครงการเร่งรัดให้สถานะตามกฎหมายกับบุคคลที่อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยติดต่อกันเป็นเวลานาน

เพื่อเสนอสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อนำเข้าพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายและอำนวยการจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล (นอส.) ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไปแล้ว

1.2 ประเด็นสำคัญของปัญหา

ในการดำเนินการให้สถานะตามกฎหมายดังกล่าว มีปัญหาข้อจำกัด ทำให้ไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จในห้วงระยะเวลาที่มีมติผ่อนผันให้อยู่ชั่วคราว 1 ปีที่ผ่านมาได้ ทั้งนี้ เนื่องจาก

- 1) บุคคลเป้าหมายไม่อยู่ในพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถติดตามตัวให้มาดำเนินการตามขั้นตอน ภายในระยะเวลาที่กำหนดได้
- 2) บุคคลเป้าหมายไม่สามารถพูดภาษาไทยได้ดี ทำให้มีปัญหาในการสื่อสาร
- 3) หลักฐานทางทะเบียนประวัติที่ทางราชการจัดทำไว้มีข้อความ และข้อมูลส่วนบุคคลไม่ชัดเจนตรงกัน เช่น ชื่อบิดา มารดา วัน เดือน ปีเกิด และสถานที่เกิดไม่ชัดเจน ทำให้ต้องใช้เวลาในการตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้อง ครบถ้วน
- 4) ในการตรวจสอบประวัติอาชญากรรมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด จำเป็นต้องมีการพิมพ์ลายนิ้วมือทุกรายส่งตรวจสอบ (ยกเว้นบุคคลที่อายุไม่เกิน 15 ปี) ในรายที่มีการพิมพ์ลายนิ้วมือไม่ถูกต้องจะต้องส่งกลับคืนไปพิมพ์ลายนิ้วมือยังสำนักทะเบียนอำเภอที่ยื่นคำร้อง และส่งกลับมาตรวจสอบใหม่ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร
- 5) ในการตรวจสอบพฤติการณ์ และข้อมูลตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดจำเป็นต้องมีการตรวจสอบโดยหลายหน่วยงานอย่างละเอียดและรอบคอบ ทั้งในระดับจังหวัดและส่วนกลาง ยากต่อการดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว

2. เหตุผลความจำเป็น

เนื่องจากการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2547 ไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องผ่อนผันให้กลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูงที่ไม่สามารถกำหนดสถานะตามกฎหมายได้ และผู้ที่อพยพเข้ามาหลังวันที่ 3 ตุลาคม 2528 ซึ่งได้จัดทำทะเบียนประวัติไว้แล้ว อยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวต่อไปอีก 1 ปี

3. ความเร่งด่วนของเรื่องที่เสนอ

เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2547 ได้ผ่อนผันให้กลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูงที่ไม่สามารถกำหนดสถานะตามกฎหมายได้ และผู้ที่อพยพเข้ามาหลังวันที่ 3 ตุลาคม 2528 ซึ่งได้จัดทำทะเบียนประวัติไว้แล้ว อยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวต่อไปอีก 1 ปี จะสิ้นสุดระยะเวลาผ่อนผันในวันที่ 25 สิงหาคม 2548 หากไม่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ชั่วคราวก็จะมีสถานะเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และการดำเนินการกำหนดสถานะบุคคลตามกฎหมายจะไม่สามารถดำเนินการได้

4. ความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณากำหนดสถานะบุคคลตามกฎหมาย เป็นการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2547 ที่มอบให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยรับผิดชอบดำเนินการ

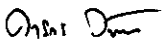
5. ข้อเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

กระทรวงมหาดไทยจึงเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติผ่อนผันให้กลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูงที่ไม่สามารถกำหนดสถานะตามกฎหมายได้ และผู้ที่อพยพเข้ามาหลังวันที่ 3 ตุลาคม 2528 ซึ่งได้จัดทำทะเบียนประวัติไว้แล้ว อยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวต่อไปอีก 1 ปี

ตั้งแต่วันที่ 25 สิงหาคม 2548 (ซึ่งเป็นวันสิ้นสุดการผ่อนผันตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2547) จนถึงวันที่ 24 สิงหาคม 2549 เพื่อเข้าสู่กระบวนการพิจารณากำหนดสถานะตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลอากาศเอก

(กงศักดิ์ วันทนา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

อนุมติ

พันตำรวจโท

(ทักษิณ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

กราบเรียน นรม. ผ่าน รอง นรม.

เห็นควรอนุมัติให้เสนอ ครม. พิจารณา
ในวันที่ ๒๓.๘.๔๘ เนื่องจากมีความจำเป็น
เร่งด่วน ตาม ม. 9 แห่ง พรฎ. ว่าด้วยการเสนอเรื่องฯ

(นายบรรศักดิ์ อูวรรณโณ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กรมการปกครอง

สำนักกิจการความมั่นคงภายใน

ส่วนประสานราชการ

กลุ่มชนกลุ่มน้อยและสัญชาติ

โทร/โทรสาร 0-2223-6740

๐/รองอธิบดี กรม 2.p 84

กราบเรียน นรม.

๒๓.๘.๔๘
๒๓.๘.๔๘

๒๓.๘.๔๘

๒๓.๘.๔๘

คำชี้แจงเรื่องที่เสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องเพื่อพิจารณา เรื่องที่

เรื่อง การดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2547 ผ่อนผันให้อยู่ชั่วคราว 1 ปี
ของบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูง
โดย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

1. ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2547 อนุมัติผ่อนผันให้กลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูงที่ไม่สามารถกำหนดสถานะตามกฎหมายได้ และผู้ที่อพยพเข้ามาหลังวันที่ 3 ตุลาคม 2528 ซึ่งได้จัดทำทะเบียนประวัติไว้แล้ว อยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวต่อไปอีก 1 ปี จนถึงวันที่ 25 สิงหาคม 2548 และให้กระทรวงมหาดไทยเร่งรัดการดำเนินการเกี่ยวกับการให้สถานะตามกฎหมายแก่กลุ่มบุคคลที่ขอลงรายการสัญชาติไทย จำนวน 90,739 คน ขอสัญชาติไทยและขอสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย จำนวน 66,411 คน ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว สำหรับกลุ่มผู้ที่อพยพเข้ามาหลังวันที่ 3 ตุลาคม 2528 จำนวน 220,527 คน ให้กระทรวงมหาดไทยเร่งประสานกับกระทรวงการต่างประเทศเพื่อรับไปเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งผู้อพยพกลุ่มดังกล่าวกลับภูมิลำเนาต่อไป ทั้งนี้ ในระหว่างผ่อนผันให้อยู่ชั่วคราวให้หน่วยงานต่างๆ ประสานและให้ความร่วมมือกับกระทรวงมหาดไทย ในการดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเต็มที่ รวมทั้งให้กำหนดมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาการรองรับตามอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ

2.สาระสำคัญของเรื่องที่เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

2.1 ผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2547

2.1.1 กรณีการดำเนินการให้สถานะตามกฎหมายแก่บุคคลบนพื้นที่สูง

กระทรวงมหาดไทยขอเรียนผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ซึ่งจะต้องดำเนินการกับบุคคลเป้าหมายที่ขอลงรายการสัญชาติไทย,ขอสัญชาติไทยและขอสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย ดังนี้

1) กรณีขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาขอลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรแก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ.2543 มีบุคคลเป้าหมายตามมติคณะรัฐมนตรี 90,739 ราย อำเภอได้อนุมัติสัญชาติไทยแล้ว 81,735 ราย คงเหลือที่ต้องดำเนินการ 9,004 ราย

ทั้งนี้ มีบุคคลเป้าหมายที่เพิ่มจากมติคณะรัฐมนตรี 31,471 ราย อำเภอได้อนุมัติสัญชาติไทยแล้ว 2,924 ราย คงเหลือที่ต้องดำเนินการ 28,547 ราย

2) กรณีขอสัญชาติไทย มีบุคคลเป้าหมายตามมติคณะรัฐมนตรี 29,115 ราย สรุปผลการดำเนินงานได้ ดังนี้

(1) อยู่ระหว่างขั้นตอนนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พิจารณาใช้ดุลพินิจตามกฎหมาย จำนวน 2,349 ราย

(2) ผ่านการพิจารณาจากที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาให้สัญชาติไทยและให้สถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแก่ชนกลุ่มน้อยและอยู่ระหว่างรอผลการตรวจสอบพฤติการณ์ด้านยาเสพติดและอาชญากรรม ก่อนนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พิจารณาใช้ดุลพินิจตามกฎหมาย จำนวน 527 ราย

(3) อยู่ระหว่างกรมการปกครองตรวจสอบคุณสมบัติ ความครบถ้วน ถูกต้องของเอกสาร และการตรวจสอบพฤติการณ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนนำเข้าพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาให้สัญชาติไทยและให้สถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแก่ชนกลุ่มน้อย จำนวน 14,722 ราย

(4) อยู่ในขั้นตอนการดำเนินงานของจังหวัด จำนวน 11,517 ราย

ทั้งนี้ มีบุคคลเป้าหมายที่เพิ่มจากมติคณะรัฐมนตรี 13,514 ราย โดยแยกเป็นอยู่ระหว่างกรมการปกครองตรวจสอบคุณสมบัติ ความครบถ้วน ถูกต้องของเอกสารและการตรวจสอบพฤติการณ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนนำเข้าพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาให้สัญชาติไทยและให้สถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแก่ชนกลุ่มน้อย จำนวน 2,252 ราย และอยู่ในขั้นตอนการดำเนินงานของจังหวัด จำนวน 11,262 ราย

3) กรณีขอสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย มีบุคคลเป้าหมายตามมติคณะรัฐมนตรี 37,296 ราย สรุปผลการดำเนินงานได้ ดังนี้

(1) อยู่ระหว่างขั้นตอนนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พิจารณาใช้ดุลพินิจตามกฎหมาย จำนวน 1,977 ราย

(2) อยู่ระหว่างกรมการปกครองตรวจสอบคุณสมบัติ ความครบถ้วน ถูกต้อง ของเอกสาร และการตรวจสอบพฤติการณ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนนำเข้าพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาให้สัญชาติไทยและให้สถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแก่ชนกลุ่มน้อย จำนวน 12,914 ราย

(3) อยู่ในขั้นตอนการดำเนินงานของจังหวัด จำนวน 22,405 ราย

ทั้งนี้ มีบุคคลเป้าหมายที่เพิ่มจากมติคณะรัฐมนตรี 9,615 ราย โดยแยกเป็นอยู่ระหว่างกรมการปกครองตรวจสอบคุณสมบัติ ความครบถ้วน ถูกต้องของเอกสารและการตรวจสอบพฤติการณ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนนำเข้าพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาให้สัญชาติไทยและให้สถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแก่ชนกลุ่มน้อย จำนวน 11 ราย และอยู่ในขั้นตอนการดำเนินงานของจังหวัด จำนวน 9,604 ราย

2.1.2 กรณีกลุ่มผู้ที่อพยพเข้ามาหลังวันที่ 3 ตุลาคม 2538 จำนวน 220,527 คน ซึ่งให้กระทรวงมหาดไทยเร่งประสานกับกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อรับไปเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งผู้อพยพกลุ่มดังกล่าวกลับภูมิลำเนาต่อไป นั้น กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการไปแล้วสรุปได้ ดังนี้

(1) แจ้งกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อประสานการปฏิบัติในการดำเนินการเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งผู้อพยพกลุ่มดังกล่าวกลับภูมิลำเนาต่อไปไว้ชั้นหนึ่งแล้ว

(2) จัดประชุมหารือร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของกระทรวงการต่างประเทศ ในการส่งผู้อพยพกลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูงกลับภูมิลำเนา เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2547 ซึ่งที่ประชุมได้ร่วมกันหารือแล้วมีมติให้กระทรวงการต่างประเทศ

/รับไป ...

รับไปเจรจาในหลักการกับประเทศเพื่อนบ้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งผู้อพยพกลุ่มดังกล่าวกลับภูมิลำเนาต่อไป และให้ส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการดำเนินการของกระทรวงการต่างประเทศด้วย

ทั้งนี้ สำหรับกรณีกลุ่มผู้ที่อพยพเข้ามาหลังวันที่ 3 ตุลาคม 2528 จำนวน 220,527 คน ข้างต้นนั้น เนื่องจากคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 เห็นชอบยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ซึ่งได้กำหนดมาตรการเร่งด่วนในการให้สถานะแก่กลุ่มบุคคลที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยติดต่อกันเป็นเวลานาน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้การพิจารณาอนุมัติสถานะแก่บุคคลที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยติดต่อกันเป็นเวลานาน และมีคุณสมบัติที่เหมาะสม ซึ่งได้มีการสำรวจและจัดทำทะเบียนประวัติไว้แล้วจำนวนประมาณ 500,000 คน สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยได้กำหนดให้ดำเนินการแล้วเสร็จภายใน 2 ปี และได้กำหนดแนวทางดำเนินการให้นำหลักเกณฑ์มาใช้ในการกำหนดสถานะบุคคล โดยมีประเด็นสำคัญ ได้แก่ มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย หรืออาศัยอยู่ในเขตควบคุมหรือมีชื่ออยู่ในทะเบียน ท.13 หรือเอกสารอื่น ๆ ของทางราชการ และอาศัยอยู่ในประเทศไทยติดต่อกันอย่างน้อย 10 ปี ขึ้นไป นับถึงวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติยุทธศาสตร์นี้ (เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยถึงวันที่ 18 มกราคม 2538) รวมถึงไม่สามารถเดินทางกลับประเทศต้นทางหรือมีจุดเกาะเกี่ยวใด ๆ กับประเทศดังกล่าว นั้น ส่งผลให้กลุ่มผู้ที่อพยพเข้ามาหลังวันที่ 3 ตุลาคม 2528 จะต้องพิจารณากำหนดสถานะบุคคลตามกฎหมายดังกล่าว ดังกล่าว

2.1.3 แผนการดำเนินการกับผู้ยื่นคำร้องที่เหลืออยู่

กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ได้กำหนดแผนงานที่จะดำเนินการกำหนดสถานะตามกฎหมายแก่กลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูงที่เหลืออยู่ ที่ขอลงรายการสัญชาติไทย, ขอสัญชาติไทยและขอสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้สอดคล้องกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 ซึ่งได้กำหนดให้ดำเนินการแล้วเสร็จภายใน 2 ปี โดยได้เสนอจัดทำเป็นแผนดำเนินการ โดยมีโครงการ ดังนี้

1) โครงการสำรวจและจัดทำทะเบียนประวัติและเอกสารแสดงตนสำหรับบุคคลที่ไม่มีชื่ออยู่ในระบบทะเบียนราษฎร

2) โครงการเร่งรัดให้สถานะตามกฎหมายกับบุคคลที่อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยติดต่อกันเป็นเวลานาน

เพื่อเสนอสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อนำเข้าพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายและอำนวยการจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล (นอส.) ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาต่อไปแล้ว

2.2 ประเด็นสำคัญของปัญหา

ในการดำเนินการให้สถานะตามกฎหมายดังกล่าว มีปัญหาข้อจำกัด ทำให้ไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จในห้วงระยะเวลาที่มีมติผ่อนผันให้อยู่ชั่วคราว 1 ปีที่ผ่านมาได้ ทั้งนี้ เนื่องจาก

(1) บุคคลเป้าหมายไม่อยู่ในพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถติดตามตัวให้มาดำเนินการตามขั้นตอน ภายในระยะเวลาที่กำหนดได้

(2) บุคคลเป้าหมายไม่สามารถพูดภาษาไทยได้ดี ทำให้มีปัญหาในการสื่อสาร

(3) หลักฐานทางทะเบียนประวัติที่ทางราชการจัดทำไว้มีข้อความ และข้อมูลส่วนบุคคลไม่ชัดเจน ตรงกัน เช่น ชื่อบิดา มารดา วัน เดือน ปีเกิด และสถานที่เกิดไม่ชัดเจน ทำให้ต้องใช้เวลาในการตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้อง ครบถ้วน

(4) ในการตรวจสอบประวัติอาชญากรรมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด จำเป็นต้องมีการพิมพ์ลายนิ้วมือทุกรายส่งตรวจสอบ (ยกเว้นบุคคลที่อายุไม่เกิน 15 ปี) ในรายที่มีการพิมพ์ลายนิ้วมือไม่ถูกต้อง จะต้องส่งกลับคืนไปพิมพ์ลายนิ้วมือยังสำนักทะเบียนอำเภอที่ยื่นคำร้อง และส่งกลับมาตรวจสอบใหม่ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร

(5) ในการตรวจสอบพฤติกรรม และข้อมูลตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดจำเป็นต้องมีการตรวจสอบโดยหลายหน่วยงานอย่างละเอียดและรอบคอบ ทั้งในระดับจังหวัดและส่วนกลาง ยากต่อการดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว

2.3 เหตุผลความจำเป็น

เนื่องจากการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2547 ไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องผ่อนผันให้กลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูงที่ไม่สามารถกำหนดสถานะตามกฎหมายได้ และผู้ที่อพยพเข้ามาหลังวันที่ 3 ตุลาคม 2528 ซึ่งได้จัดทำทะเบียนประวัติไว้แล้ว อยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวต่อไปอีก 1 ปี

2.4 ความเร่งด่วนของเรื่องที่เสนอ

เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2547 ได้ผ่อนผันให้กลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูงที่ไม่สามารถกำหนดสถานะตามกฎหมายได้ และผู้ที่อพยพเข้ามาหลังวันที่ 3 ตุลาคม 2528 ซึ่งได้จัดทำทะเบียนประวัติไว้แล้ว อยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวต่อไปอีก 1 ปี จะสิ้นสุดระยะเวลาผ่อนผันในวันที่ 25 สิงหาคม 2548 หากไม่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ชั่วคราวก็จะมีสถานะเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และการดำเนินการกำหนดสถานะบุคคลตามกฎหมายจะไม่สามารถดำเนินการได้

2.5 ความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณากำหนดสถานะบุคคลตามกฎหมาย เป็นการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2547 ที่มอบให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยรับผิดชอบดำเนินการ

2.6 ข้อเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

กระทรวงมหาดไทยจึงเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติผ่อนผันให้กลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูงที่ไม่สามารถกำหนดสถานะตามกฎหมายได้ และผู้ที่อพยพเข้ามาหลังวันที่ 3 ตุลาคม 2528 ซึ่งได้จัดทำทะเบียนประวัติไว้แล้ว อยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวต่อไปอีก 1 ปี ตั้งแต่วันที่ 25 สิงหาคม 2548 (ซึ่งเป็นวันสิ้นสุดการผ่อนผันตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2547) จนถึงวันที่ 24 สิงหาคม 2549 เพื่อเข้าสู่กระบวนการพิจารณากำหนดสถานะตามกฎหมาย ยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 ต่อไป

จึงเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ